

Posudek diplomové práce Petry Dvořákové : „Proměny chápání role svobodné vůle v dějinách etiky“

Diplomová práce Petry Dvořákové „Proměny chápání role svobodné vůle v dějinách etiky“ se zabývá tématem v mnoha ohledech velmi obtížným. Složitě je již samo vymezení pojmu etiky, protože to prochází v současnosti značnými proměnami. Ani s vymezením pojmu dějiny etiky to není snazší, protože se mění i vývojová linie etiky jako vědy. A v neposlední řadě jde o místo svobodné vůle v dějinách etiky, které bylo vždy uznáváno, ale podle typů etického myšlení se vnitřně vyvíjelo a proměňovalo.

Celý komplex těchto procesů není možné na ploše diplomové práce postihnout ani v hrubých obrysech. Proto autorka vybrala jedno z přelomových období – konec antiky a počátky středověkého křesťanství, aby na něm ukázala (podle zadání diplomové práce) proměny chápání role svobodné vůle při konstituování etiky. Jde o předvedení toho, jak se přeměňují filosofické základy etiky jako praktické filosofie u Aristotela, stoiků, a Augustina Aurelia. Výběr myslitelů a směrů není náhodný, protože Aristoteles představuje závěr klasické řecké filosofie, v níž hraje nejvýznamnější roli příslušnost člověka jako občana k polis, stoici prezentují ethos helenismu, pro nějž je typická rodící se jedinečnost subjektu a Augustin dobově nejvýrazněji předvádí i v etice přechod od „posledního Římana“ k reprezentaci patristické filosofie a etiky.

Autorka každé této názorové rovině věnuje jednu kapitolu své práce. Důležité je, že se tímto způsobem práce nerozpadá na několik dílčích studií, ale představuje konzistentní celek, prezentující shody i rozdíly ve vztahu ethosu a svobodné vůle. Vše je postaveno na dobrém zvládnutí hlubších důvodů etických proměn.

Jako nejzdařilejší se mi jeví kapitola věnovaná Aristotelovi, s tím, že všechna další zkoumání jsou postavena na srovnávání myšlenkového světa tohoto filosofa se zbývajícími mysliteli předváděnými v diplomní práci.

Diplomová práce je napsána kultivovaným jazykem a je na odborné výši. Poněkud rušivě působí, že se diplomantce nepodařilo opravit několik zjevných překlepů, nikde však nejde o pravopisné chyby.

Pro obhajobu navrhuji tyto otázky:

1. V čem spatřujete omezenost zdánlivě bezbřehé svobody v ethosu stoiků?
2. Týká se Augustinova svoboda jednání cíle i prostředků?

Práci jednoznačně doporučuji k obhajobě a navrhuji klasifikovat ji stupněm výborně

Praha 30.8.2006

Dr.Miloslava Blažková, CSc.